EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

SL

Sporočilo za javnost
ECA/15/07
Luxembourg, 3. marca 2015

Ozka grla na rekah in kanalih ovirajo preusmerjanje tovornega prometa s cest na celinske plovne poti

Evropsko računsko sodišče (ERS) je v danes objavljenem poročilu ugotovilo, da so prizadevanja za preusmeritev tovornega pometa v Evropi s cest na celinske plovne poti, ki jih je sofinancirala EU, v zadnjih 15 letih le počasi napredovala. Revizorji EU navajajo, da se projekti, ki jih EU sofinancira v okviru strategije za povečanje uporabe celinskih plovnih poti, niso izvajali uspešno. Količina prevoza po celinskih plovnih poteh, ki je alternativa cestnemu prevozu, se ni povečala, pa tudi pogoji za plovnost se niso izboljšali.

„Eno samo tovorno plovilo na reki lahko nadomesti več sto tovornjakov na cesti in s tem zmanjša obremenitev cest, onesnaževanje in število nesreč po celi EU. Preusmerjanje tovornega prometa s cest na omrežje rek in kanalov je lahko koristno za vse državljane EU. Toda več kot desetletje po tem, ko je EU to razglasila za prednostno nalogo, razvoj te vrste prevoza zaostaja za cestnim in železniškim prevozom," **je povedala Iliana Ivanova, članica ERS, odgovorna za poročilo.** *„Za povezano Evropo s trajnostno prometno strategijo so potrebna večja prizadevanja EU za izboljšanje njenih plovnih poti in doseganje boljšega ravnovesja med deleži prometa, ki poteka po cestah, železnici in plovnih poteh."*

Do slabega učinka financiranja EU na prevoz po rekah in kanalih v Evropi je prišlo zato, ker niso bila odpravljena ozka grla, kar je glavni pogoj strategij EU za razvoj prevoza po celinskih plovnih poteh. Ta ozka grla vključujejo prenizke mostove, neučinkovite splavnice in odseke, ki niso dovolj široki za današnje količine prometa.

Države članice niso namenile veliko pozornosti celinskim plovnim potem, čeprav so te poti za Komisijo že od leta 2001 prednostna naloga zaradi preusmerjanja prometa s cest na okolju prijaznejše vrste prometa. Strošek odprave vseh ozkih grl v vseevropskem omrežju bistveno presega razpoložljiva sredstva iz proračuna EU. Za odpravo te vrzeli je potrebno dodatno financiranje iz nacionalnih in/ali zasebnih virov. Revizorji so ugotovili tudi, da ni bilo splošne strategije, usklajene med državami članicami, ki jih povezujejo glavni koridorji plovnih poti, in da v strategijah EU ni bilo namenjene dovolj pozornosti vzdrževanju rek ter političnim in okoljskim pomislekom.

Za **izboljšanje uspešnosti financiranja EU** za prevoz po celinskih plovnih poteh **revizorji priporočajo**, naj:

- države članice dajejo prednost projektom, ki zagotavljajo največje in takojšnje koristi;
- Komisija usmeri svoja sredstva v projekte z dobro razdelanimi načrti za odpravo ozkih grl.

Za **izboljšanje usklajenosti med državami članicami** naj Komisija:

- temeljito analizira potencialni trg in koristi celinske plovbe na različnih odsekih rek ter usklajuje izvajanje osrednjega omrežja TEN-T po državah članicah;
- z državami članicami doseže dogovor o specifičnih in dosegljivih ciljih za odpravo ozkih grl;

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče.
Celotno poročilo je na voljo na www.eca.europa.eu.

ECA Press
Damijan Fišer – tiskovni predstavnik
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA eca.europa.eu

- okrepi pravno podlago, da bi lahko povečala obseg zahtev po poročanju v zvezi s pogoji za plovbo po celinskih plovnih poteh in od držav članic zahtevala, da usklajeno izdelajo nacionalne načrte za vzdrževanje celinskih plovnih poti.

Opombe za urednike

Polovica evropskega prebivalstva živi v bližini obale ali ob celinski plovni poti in večino evropskih industrijskih središč je mogoče doseči po celinskih plovnih poteh. Prevoz po celinskih plovnih poteh je skupaj s cestnim in železniškim prevozom ena od glavnih treh vrst kopenskega prevoza. Plovila prevažajo blago po kanalih, rekah in jezerih, med celinskimi pristanišči in pomoli. Plovila za plovbo po celinskih plovnih poteh imajo nosilnost več stotih tovornih vozil, kar bi lahko prineslo koristi v smislu prihrankov pri stroških prevoza, zmanjšanja onesnaževanja in večje prometne varnosti.

V tem posebnem poročilu (št. 1/2015) z naslovom „**Prevoz po celinskih plovnih poteh v Evropi: modalni delež in pogoji za plovbo se od leta 2011 niso bistveno izboljšali**" je preučeno, ali so Komisija in države članice EU uspešno izvajale strategije za tovorni prevoz po celinskih plovnih poteh. Revizorji so ocenili, ali so projekti, sofinancirani iz proračuna EU, uspešno prispevali k povečanju modalnega deleža tovornega prevoza po celinskih plovnih poteh in izboljšanju pogojev za plovbo ter ali so bile strategije EU za prevoz po celinskih plovnih poteh usklajene in ali so temeljile na relevantnih in izčrpnih analizah.

Revizija je vključevala pregled dokumentov o politiki in strateških dokumentov od leta 2001 in preverjanje na kraju samem v zvezi z dosežki 12 projektov, sofinanciranih iz strukturnih skladov in sredstev vseevropskega prometnega omrežja v Belgiji, na Češkem, v Nemčiji in na Madžarskem, ki so pomenili skoraj 90 % odhodkov za infrastrukturo celinskih plovnih poti, za katero je bilo verjetno, da bo dokončana do leta 2013.

Projekti EU na področju celinskih plovnih poti so v obdobju 2007–2013 iz instrumenta TEN-T, Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada prejeli 1 278 milijonov EUR.

Evropsko računsko sodišče vse leto objavlja posebna poročila, v katerih so predstavljene ugotovitve izbranih revizij posameznih proračunskih področij ali upravljavskih tem v EU.